Европейски парламент
2024 – 2029

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P10_TA(2025)0104

Политика в областта на конкуренцията – годишен доклад за 2024 г.

Резолюция на Европейския парламент от 8 май 2025 г. относно политиката в областта на конкуренцията – годишен доклад за 2024 г. (2024/2079(INI))

Европейският парламент,

– като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) и по-специално членове 101 – 109 от него,

– като взе предвид публикацията от 18 юли 2024 г. на Урсула фон дер Лайен, озаглавена: „Изборът на Европа – политически насоки за следващата Европейска комисия за периода 2024—2029 г.“,

– като взе предвид доклада на Марио Драги от 9 септември 2024 г., озаглавен „Бъдещето на европейската конкурентоспособност“,

– като взе предвид доклада на Енрико Лета от 18 април 2024 г., озаглавен „Нещо много повече от пазар“,

– като взе предвид Специален доклад 21/2024 на Европейската сметна палата от 23 октомври 2024 г., озаглавен „Държавна помощ по време на криза — бърза реакция на Комисията, но мониторингът е незадоволителен, а рамката за подкрепа на целите на промишлената политика на ЕС е непоследователна“,

– като взе предвид Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета от 20 януари 2004 година относно контрола върху концентрациите между предприятия (Регламент на ЕО за сливанията)[1],

– като взе предвид член 11 от ДФЕС, който налага интегрирането на изискванията за защита на околната среда в определянето и

[1] ОВ L 024, 29.1.2004 г., стр. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/139/oj.

изпълнението на всички политики и действия на Съюза, за да се насърчава устойчивото развитие,

– като взе предвид член 3 от Решение (ЕС) 2022/591 на Европейския парламент и на Съвета от 6 април 2022 г. относно Обща програма на Европейския съюз за действие за околната среда до 2030 г.[1], в който се предвижда, че вредните за околната среда субсидии, по-специално субсидиите за изкопаеми горива, следва без забавяне поетапно да се премахнат,

– като взе предвид решенията на Съда на Европейския съюз от 3 септември 2024 г. по дело C-611/22 P, *Illumina срещу Комисията*[2], от 10 септември 2024 г. по дело C-465/20 P, *Европейска комисия срещу Ирландия и други*[3], и от 10 септември 2024 г. по дело C-48/22 P (*Google и Alphabet срещу Комисията*)[4],

– като взе предвид доклада на Комисията от юни 2024 г., озаглавен Protecting competition in a changing world – Evidence on the evolution of competition in the EU during the past 25 years (Защита на конкуренцията в един променящ се свят – свидетелство за развитието на конкуренцията в ЕС през последните 25 години),

– като взе предвид проучването, озаглавено The role of commodity traders in shaping agricultural markets (Ролята на брокерите на стоковите борси за оформянето на селскостопанските пазари), публикувано през ноември 2024 г. от Тематичния отдел по структурни политики и политика на сближаване,

– като взе предвид доклада от 20 декември 2023 г. на Европейския орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП), озаглавен CRA Market Share Report: 2023 edition (Доклад за 2023 г. относно определянето на пазарния дял на агенциите за кредитен рейтинг),

– като взе предвид член 55 от своя Правилник за дейността,

– като взе предвид доклада на комисията по икономически и парични въпроси (A10-0071/2025),

A. като има предвид, че настоящият труден икономически, климатичен и геополитически контекст, белязан от несигурност и непредсказуемост, изисква обновен подход към европейската

---

1 ОВ L 114, 12.4.2022 г., стр. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/591/oj.

2 Решение на Съда от 3 септември 2024 г., *Illumina срещу Комисията*, C-611/22 P, ECLI:EU:C:2024:677.

3 Решение на Съда от 10 септември 2024 г., *Европейска комисия срещу Ирландия и други*, C-465/20 P, ECLI:EU:C:2024:724.

4 Решение на Съда от 10 септември 2024 г., *Google и Alphabet срещу Комисията*, C-48/22 P, CLI:EU:C:2024:726.

конкурентоспособност и конкретни стратегии за повишаване на икономическия растеж;

Б. като има предвид, че правилното прилагане на рамката на политиката на ЕС в областта на конкуренцията води до по-ниски цени, по-високо качество, по-голям избор за потребителите, по-бързи иновации и по-справедлива и по-устойчива икономика и защитава условията за навлизане на оператори на вътрешния пазар, като се бори със злоупотребите с господстващо положение, монополите и практиките, нарушаващи вътрешния пазар;

В. като има предвид, че в доклада на Марио Драги се подчертава, че ЕС разполага с широка и разнообразна база за промишлени иновации със силно сравнително предимство в областта на зелените технологии, но че са необходими постоянни усилия, за да се запази това предимство; като има предвид, че в това отношение от съществено значение е в политиката в областта на конкуренцията да се интегрират съображенията, свързани с климата и околната среда; като има предвид, че в доклада на Енрико Лета се посочва, че липсата на интеграция на ЕС във финансовия, енергийния и електронния сектор е основна причина за намаляващата конкурентоспособност на Европа;

Г. като има предвид, че политиката на ЕС в областта на конкуренцията би могла да допринесе за укрепване на устойчивостта на вътрешния пазар, както и за постигане на целите на Европейския зелен пакт, Цифровия компас и компаса за конкурентоспособността за 2030 г., за които от съществено значение са международният обмен и сътрудничество;

Д. като има предвид, че Комисията и националните органи за защита на конкуренцията трябва да действат по безпристрастен и обективен начин, за да запазят надеждността на политиката на ЕС в областта на конкуренцията; като има предвид, че политическата независимост на националните органи за защита на конкуренцията е от първостепенно значение, за да се гарантира безпристрастността и надеждността на политиката в областта на конкуренцията;

Общи съображения

1. счита, че целта на правото на ЕС в областта на конкуренцията е да предпазва от прекомерни равнища на концентрация и от натрупване на пазарна мощ, и препотвърждава ролята на политиката в областта на конкуренцията за насърчаването на ефикасността, иновациите и растежа, за създаването на еднакви условия на конкуренция и за защитата на потребителите, като гарантира, че пазарите остават конкурентоспособни, ефективни, динамични и иновативни, осигуряват висококачествени продукти

и услуги на справедливи цени и с по-широки възможности за избор;

2. заявява отново, че политиката в областта на конкуренцията следва да допринася за всички политики на ЕС, особено в областта на устойчивостта, енергетиката, отбраната и цифровизацията; приветства ангажимента на Комисията за нова рамка за държавна помощ, която да съпътства Пакта за чиста промишленост, така че да се осигури конкурентоспособност чрез мобилизиране на необходимата публична подкрепа за енергийния преход с цел декарбонизация на промишлеността на ЕС, като същевременно се гарантира, че това не възпрепятства иновациите, не увеличава цените и не намалява конкуренцията на вътрешния пазар; отново заявява, че държавната помощ не следва да нарушава лоялната и ефективна конкуренция;

3. подчертава, че глобалната сила и значението на единния пазар на ЕС произтичат не само от неговата вътрешна и външна конкурентоспособност, но и от способността му да определя общи стандарти и да гарантира териториално сближаване; отбелязва, че в същото време създателите на политики следва надлежно да вземат предвид международното регулаторно и пазарно развитие, и призовава Комисията да се стреми към непрекъснат диалог и сътрудничество на международно равнище, включително чрез споразумения за сътрудничество от второ поколение, които позволяват по-ефективен обмен на информация между органите за защита на конкуренцията, както и към развитие на влияние върху политиката в областта на конкуренцията в световен мащаб; подчертава значението на Европейската мрежа по конкуренция (ЕМК) и призовава Комисията в това отношение да даде приоритет на устойчивия конструктивен диалог и сътрудничество на международно равнище; призовава за координация между националните органи за защита на конкуренцията, за да се гарантира еднаквото прилагане на правилата в областта на конкуренцията, и подчертава необходимостта от засилване на сътрудничеството между антитръстовите и други секторни регулаторни органи;

Конкурентоспособен Съюз

4. подкрепя ангажимента на Комисията да инвестира в устойчива конкурентоспособност; приветства акцента, който се поставя в доклада на Марио Драги върху иновациите, инвестициите, пазарната интеграция, декарбонизацията и устойчивостта, както и приветства насочването на вниманието в доклада на Енрико Лета към интеграцията, автономността и солидарността; насърчава политики, които поощряват иновациите, конкурентоспособността и устойчивия и приобщаващ растеж;

5. подчертава необходимостта от координирана, целенасочена и истински европейска промишлена политика за повишаване на конкурентоспособността; отбелязва, че това не трябва да води до господстващо положение на пазара или злоупотреба с него, изкривяване на цените или икономическа неефективност и обръща внимание на необходимостта от ефективни процедури за контрол на сливанията;

6. счита, че всяка предоставена държавна помощ следва да бъде в съответствие с целите на политиката на ЕС; отбелязва намерението на Комисията да предостави насоки относно съвместимостта на държавната помощ със съображенията, свързани с иновациите, климата и икономическата сигурност; отбелязва нейните действия за намаляване и постепенно премахване на субсидиите за изкопаеми горива съгласно Пакта за чиста промишленост и насърчава държавите членки да обмислят въвеждането на допълнителни условия за получаване на държавна помощ; призовава да бъде забранено предоставянето на държавна помощ на дружествата, структурирани чрез данъчни убежища извън ЕС; приканва Комисията да проучи липсата на хармонизация на механизмите за възвръщане на предоставени средства;

7. отбелязва доклада на Комисията, в който се заявява, че концентрацията на пазара, търговските надценки и печалбите са се увеличили през последните 25 години, докато динамиката на промишлеността е намаляла въпреки активното прилагане на законодателството в областта на конкуренцията; отбелязва също така, че е установено, че увеличението на търговските надценки се дължи на преразпределянето на пазарния дял към най-големите дружества; отбелязва освен това, че слабите равнища на конкуренция оказаха значително отрицателно въздействие върху потребителите, покупателната способност, конкурентоспособността на предприятията от ЕС и върху общия икономически растеж; припомня, че прилагането на законодателството в областта на конкуренцията следва да се съсредоточи върху осигуряването на отворени, конкурентни пазари без антиконкурентни практики;

8. посочва, че държавната помощ се използва все повече в подкрепа на целите на промишлената политика; припомня, че тази помощ, разрешена съгласно член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС, не трябва да засяга по неблагоприятен начин условията за търговия или общия интерес; отбелязва различните фискални способности на държавите членки и предупреждава, че разпокъсаната държавна помощ създава неравнопоставени условия на конкуренция; призовава Комисията да наблюдава тези последици и да гарантира целостта на единния пазар, което може да се постигне чрез общ финансов инструмент за европейска промишлена политика, например Европейски фонд

за конкурентоспособност, както предлага председателят на Комисията Фон дер Лайен в своите политически насоки; призовава Комисията и държавите членки да не участват в конкуренция по отношение на субсидиите, която само изостря изкривяването на пазара, особено когато се финансират предприятия, които не са ефективни; заключва, че рамките за временна държавна помощ не са успели да предотвратят по-нататъшното фрагментиране на пазара, и отбелязва, че 77% от нотифицираната държавна помощ се пада само на две държави членки; призовава за по-строг мониторинг на уведомленията за държавна помощ и за по-добро докладване относно държавната помощ и за повече прозрачност в съответствие с препоръките на Европейската сметна палата;

9. подчертава значението на важните проекти от общоевропейски интерес (ВПОИ) за финансирането на трансгранични проекти в рамките на ЕС; изтъква, че ВПОИ следва да имат истинска добавена стойност за ЕС, което означава, че следва да имат положително въздействие върху повече от една държава членка; призовава Комисията и държавите членки да гарантират, че всички уведомления за държавна помощ се извършват най-късно в срок от шест месеца;

10. отбелязва прогнозната оценка в доклада на Марио Драги, че за да се защити конкурентоспособността на ЕС, са необходими допълнителни 800 милиарда евро годишно; подчертава значението на публичните и частните инвестиции в този контекст; подчертава, че бюджетът на ЕС трябва да бъде подходящо подготвен за тази цел; счита, че завършването на съюза на спестяванията и инвестициите е важно за мобилизирането на частни инвестиции, справяне с фрагментирането на вътрешния пазар и подпомагане на промишлената стратегия на ЕС; признава спешната необходимост от реформи, наред с ефективното изпълнение на трите области на действие, очертани в доклада на Марио Драги: i) преодоляване на различията в областта на иновациите със САЩ и Китай; ii) общ план за декарбонизация и конкурентоспособност с цел ускоряване на енергийния преход и намаляване на разходите за енергия; и iii) повишаване на сигурността и намаляване на зависимостите;

11. приветства защитата на еднаквите условия на конкуренция на европейските пазари и за европейските дружества, както и за техните работници, осигурени чрез антидъмпингови мерки, които коригират нарушаващата конкуренцията чуждестранна държавна помощ; призовава Комисията бързо да използва наличните търговски инструменти в областта на обществените поръчки и чуждестранните субсидии, за да предотврати нелоялната конкуренция на вътрешния пазар;

Приоритети в прилагането на законодателството

12. отбелязва промените в търговските практики, като подчертава спад в делата за картели; предупреждава обаче за нови форми на вредно поведение като мълчаливата колюзия и алгоритмичната колюзия, и подчертава необходимостта приоритетите в правоприлагането да съответстват на тази променяща се среда;

13. отбелязва предложението в доклада на Марио Драги за „нов инструмент в областта на конкуренцията“ като гъвкав инструмент за проучване на пазара, създаден така че да се справя със структурни проблеми в областта на конкуренцията, които не са резултат от антиконкурентни споразумения или злоупотреба с господстващо положение, и да налага ориентирани към бъдещето структурни или поведенчески корективни мерки за целия пазар, включително като се намаляват пречките пред навлизането на конкуренти, за да се увеличи конкурентоспособността, да се стимулират иновациите и да бъдат защитени уязвимите потребители; приканва Комисията да анализира как този инструмент ще допълни съществуващата рамка за секторни разследвания;

14. припомня, че съгласно Договора Комисията е оправомощена да се бори с експлоататорски злоупотреби;

15. признава съществуването на правно основание за структурни корективни мерки срещу злоупотребата с господстващо положение на пазара; съзнава, че правилата на ЕС в областта на конкуренцията предвиждат, че структурните корективни мерки следва да се използват само в краен случай, ако поведенческите мерки са се доказали като неефективни, но въпреки това изразява съжаление във връзка с нежеланието на Комисията да се справи с господстващото положение на пазара чрез структурни мерки; отново приканва да се използват по-добре структурните корективни мерки и да се сложи край на предимството, което се отдава на поведенческите корективни мерки, и насърчава допълнителни усилия за укрепване на тяхното прилагане, когато е необходимо; призовава Комисията да използва в по-голяма степен инструмента за временни мерки за прекратяване на всяка практика, която би навредила сериозно на конкуренцията, особено по отношение на динамични и бързо развиващи се пазари като цифровите пазари;

16. приветства предимството, което Комисия за периода 2024 – 2029 г. отдава на жилищното настаняване; призовава Комисията да извърши оценка на начина, по който принципите на ЕС относно конкуренцията се отразяват на предоставянето на услуги от общ икономически интерес; призовава Комисията да оцени положението на социалните услуги от общ икономически интерес и възможността за освобождаване от данъчно облагане

на услугите от общ икономически интерес за достъпно жилищно настаняване;

17. подчертава значението на държавната помощ като инструмент за преодоляване на икономическата пропаст между по-развитите региони на ЕС и островните райони, вътрешните райони, най-отдалечените региони и регионите с икономически затруднения; припомня, че разрешаването на държавна помощ в контекста на услугите от общ икономически интерес продължава да бъде от съществено значение за оцеляването на тези райони, по-специално в контекста на държавната подкрепа, посветена на свързаността и други основни услуги за общностите, пребиваващи в изолирани, отдалечени или периферни региони на ЕС; призовава Комисията да проучи възможностите за по-голяма гъвкавост при предоставянето на финансиране за тези региони;

18. отбелязва неотдавнашното решение на Съда на Европейския съюз, което установи, че една от държавите членки не е транспонирала Директивата за ЕМК + в националното си законодателство; подчертава важността на цялостното транспониране на Директивата за ЕМК +; призовава всички държави членки да гарантират правилното прилагане на тази директива;

Сливания и антитръстови правила

19. отбелязва със загриженост тълкуването, което даде Съдът на ЕС, на член 22 от Регламента на ЕО за сливанията по дело C-611/22 P (*Illumina срещу Комисията*), с което се отменя подходът на Комисията да приема сезирания за сделки, които не подлежат на уведомяване; признава, че Регламентът на ЕО за сливанията не предоставя на Комисията достатъчно инструменти за справяне с придобиванията убийци; изразява твърдо убеждение, че въздействието на решенията за сливане върху вътрешния пазар обосновава включването на правно основание за вътрешния пазар в Регламента на ЕО за сливанията, така че съзаконодателите да бъдат изцяло ангажирани по начин, подобен на този на Акта за цифровите пазари; призовава Комисията да изисква от държавите членки, които имат или могат да претендират за съответната компетентност, да разглеждат потенциални придобивания убийци в светлината на националните си закони за контрол върху сливанията и да продължат да препращат такива сделки до Комисията в съответствие с член 22 от Регламента на ЕО за сливанията; призовава Комисията да проучи възможността за преглед на Регламент на ЕО за сливанията, за да може да разглежда сливания, които са под праговете на ЕС или националните прагове, независимо от засегнатите сектори;

20. отбелязва, че след влизането в сила на Регламента на ЕО за сливанията през 2004 г. 0,7 % от сливанията, за които е постъпило уведомление, са били блокирани от Комисията или оттеглени след разследване;

21. отбелязва, че сами по себе си праговете за оборота в Регламента на ЕО за сливанията може да не са подходящи за откриване на всички случаи, които следва да бъдат разгледани от органите за защита на конкуренцията; подчертава практиките, използвани от доминиращите дружества за избягване на официални разследвания, например нарастващото използване на „партньорства“ в сектора на ИИ, което допълнително предполага, че е необходим преглед на Регламента на ЕС за сливанията;

22. приветства предложението в доклада на Марио Драги за „иновационна отбрана“ в случаите, когато сливането увеличава способността и стимулите за иновации, и приканва Комисията да анализира и доразвие тази концепция; призовава освен това да бъдат вземани предвид въпроси от обществен интерес, като въздействието върху работниците;

23. изисква от Комисията да идентифицира националните пречки, които могат да ѝ попречат да разглежда пазара на ЕС като релевантен при анализа на сливания; призовава Комисията да представи законодателно предложение за премахване на тези пречки; отбелязва, че при вземането на решения за определяне на съответния пазар в случаите, свързани с конкуренция и контрол върху сливанията, е необходимо внимателно да се анализира международната среда; призовава Комисията, по целесъобразност, да възприеме ориентиран към бъдещето подход спрямо консолидацията в ЕС, както се предлага и в докладите на Марио Драги и Енрико Лета, като отчете стратегическото значение и благоприятното за конкуренцията въздействие на мащаба и благоприятните условия за инвестиции в определени сектори с оглед на стимулирането на иновациите и дългосрочната конкуренция;

24. призовава рамките за оценка на сливанията да бъдат актуализирани, за да се отразят реалностите на цифровата икономика, където пазарната мощ може да се прояви по начини, надхвърлящи традиционния пазарен дял в ясно очертани пазари; подкрепя разработването на усъвършенствани методологии за анализ на основаното на данни господстващо положение и мрежовите ефекти, като подчертава решаващата роля на предпочитанията на потребителите при избора на цифрови услуги и устройства; насърчава Комисията да подобри механизмите, позволяващи оперативна съвместимост между услугите и устройствата, като стимулира иновациите и конкуренцията в цифровата екосистема; настоятелно призовава

Комисията да постигне бърз напредък по прилагането на съществуващите задължения за оперативна съвместимост на услугите за съобщения съгласно Акта за цифровите пазари и на съществуващите задължения за оперативна съвместимост за доставчиците на услуги в облак съгласно Акта за данните, както и да започне работа по прегледа на Акта за цифровите пазари за май 2026 г.; настоятелно призовава Комисията да изпълни действащите задължения за оперативна съвместимост съгласно Акта за цифровите пазари и да проучи възможността тези задължения да бъдат разширени, за да обхванат услугите за социалните мрежи онлайн; подкрепя Комисията в отделянето на по-голямо внимание на евентуалната вреда за конкуренцията, когато оценява сливания, при които разширяването на съседни пазари допълнително засилва господстващото положение на придобиващото дружество на неговия основен пазар;

25. призовава Комисията да вземе мерки срещу прекалено дългите антитръстови разследвания, по време на които дружествата продължават да се възползват от своите антиконкурентни практики; призовава Комисията да определи подходящи срокове за антитръстовите процедури и да гарантира ефективно изпълнение на взетите решения; призовава Комисията да предприеме допълнителни временни мерки за прекратяване на всяка практика, която би навредила сериозно на конкуренцията, особено по отношение на динамични и бързо развиващи се пазари като цифровите пазари;

Секторни политики

26. приветства двете знакови съдебни решения от септември 2024 г., които потвърдиха твърдението на Комисията, че ирландското данъчно споразумение с Apple представлява незаконна държавна помощ и че Google злоупотребява с господстващото си положение в нарушение на Договорите; признава, че оттогава правната рамка в Ирландия е променена; насърчава Комисията да продължи борбата срещу злоупотребите с държавна помощ, включващи избирателно предоставяне на данъчни облекчения за дружествата;

27. отбелязва пагубното въздействие на международната данъчна конкуренция; припомня подкрепата си за прилагането на втория стълб на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР); изразява дълбоко съжаление във връзка с изпълнителния указ на президента на САЩ от 20 януари 2025 г., в който се заявява, че глобалното данъчно споразумение на ОИСР „няма сила или ефект в рамките на САЩ“; подчертава значението на многостранното сътрудничество, за да се гарантира, че многонационалните дружества плащат своя справедлив дял от данъчното облагане там, където се създава

стойност; счита, че ЕС следва изцяло да се придържа към Директивата на ОИСР относно втория стълб;

28. подчертава обезпокоителните пазарни концентрации на различни цифрови пазари, като социалните медии, търсачките, изкуствения интелект, услугите „в облак“, електронната търговия, микрочиповете и онлайн рекламата; подчертава действителното и потенциалното отрицателно въздействие върху конкурентоспособността на ЕС, устойчивостта на веригите на доставки, свободата на медиите, неприкосновеността на личния живот и защитата на данните, обществото и демокрацията; настоятелно призовава Комисията да разгледа въпроси, които са специфични за технологичния пазар, включително инфраструктурната мощ в сферата на хардуера и компютърните услуги в облак, вертикалната концентрация, алгоритмичното манипулиране на цифровата публична сфера и използването на пазарния ливъридж в рамките на цифровите пазари, както е видно от напредъка, постигнат в рамките на Акта за цифровите пазари; освен това призовава за започване на нови разследвания в сектора на компютърните услуги в облак, за да се гарантира в по-голяма степен лоялна конкуренция и иновации, като се вземе предвид степента на пазарна концентрация в този сектор и антиконкурентните практики, свързани със сложни и непрозрачни лицензионни условия или принудителна пакетна продажба; освен това настоятелно призовава Комисията да вземе мерки срещу нарастващата вертикална концентрация на доминиращи участници по цялата рекламна верига за създаване на стойност, която излага на риск онлайн рекламния сектор в ЕС;

29. отбелязва бързото развитие на услугите с ИИ, което има потенциала да доведе до пазарна концентрация; призовава Комисията да възприеме екосистемен подход към този сектор, включително чрез разработване и прилагане на нови теории за вредите, за да се преодолее още по-голямото „окопаване“ на доминиращите играчи в този сектор; подчертава, че Актът за цифровите пазари съдържа няколко разпоредби, които трябва да се използват, за да се предотврати контролиращите достъпа предприятия да ограничават нововъзникващи разработчици на ИИ, и иска Комисията да действа бързо, за да се справи с риска потребителите да бъдат принудени да използват предварително определени услуги с ИИ на своите мобилни устройства, като се гарантира, че системите с ИИ остават прозрачни и могат да бъдат избирани то ползвателите и по този начин се защитава конкуренцията и правото на избор на потребителите; призовава Комисията да проучи възможността за добавяне на генеративния ИИ като нова основна платформена услуга съгласно Акта за цифровите пазари;

30. отбелязва, че големите цифрови играчи използват своята пазарна мощ, надмощието над потребителите, финансовите ресурси и концентрацията на данни на един пазар, за да засилят позициите си на друг пазар; подчертава, че малките играчи не могат да се конкурират с гореспоменатите фактори, което прави гражданите на ЕС дори по-зависими от същия малък брой дружества от държави извън ЕС и застрашава стратегическата автономност; призовава за засилен контрол над възползването от положение от страна на доминиращи играчи в цифровите сектори в други сектори и над стратегическата автономност на ЕС чрез преразглеждане на насоките за сливанията, за да се гарантира, че пазарният ливъридж може да бъде наблюдаван по-ефективно;

31. отбелязва значението на данните и инструментите за анализ на данни като един от възпиращите фактори за концентрациите на цифровия пазар и придобиванията в цифровия сектор; призовава за становище на Европейския комитет по защита на данните в случаи на концентрации, включващи един или повече оператори в цифровия сектор, относно уместността на наборите от данни за планираната концентрация, личните данни, които се обработват при целевото придобиване, и потенциалното въздействие, което планираната концентрация може да окаже върху правото на неприкосновеност на личния живот и защитата на личните данни;

32. изразява загриженост относно нарастващото използване на динамични механизми за ценообразуване в целия ЕС; призовава Комисията да проучи регулаторни мерки срещу силно адаптивни и непрозрачни методи на ценообразуване;

33. призовава Комисията стриктно да прилага всички правила в областта на конкуренцията, включително Регламента за чуждестранните субсидии и Акта за цифровите пазари, за да се преодолеят практиките на контролиращите достъпа предприятия и да се насърчат състезателни пазари и лоялна конкуренция; подчертава, че Комисията трябва да разполага с достатъчно персонал за правоприлагане, като същевременно отбелязва, че новите инструменти, както и учените и икономистите от различни дисциплини, могат да работят за подобряване на правоприлагането в областта на конкуренцията; подчертава по-специално, че Актът за цифровите пазари следва да се прилага стриктно и независимо, без да бъде подкопаван от външен натиск; подчертава, че Актът за цифровите пазари и потенциалните глоби не трябва да се използват като разменна монета във връзка с обсъжданията относно тарифите, а като основа за усилията на ЕС за гарантиране на справедливи и конкурентни цифрови пазари; отбелязва шестте процедури за неспазване, започнати срещу някои определени контролиращи достъпа предприятия; изразява дълбока загриженост от

потенциалните забавяния в критични разследвания, както и от капацитета на Комисията да спазва задълженията си за полагане на „максимални усилия“ и да взема решение относно процедурите за неспазване без забавяне;

34. отбелязва със загриженост разпокъсаността на множество потребителски пазари,
включително финансовите услуги, далекосъобщенията и битовата енергия, и призовава за по-бърза и по-голяма пазарна интеграция, когато има ползи за потребителите, и за признание, че тази пазарна интеграция може да стимулира инвестициите и иновациите;

35. изразява тревога от високата концентрация в секторите на търговията на дребно, селското стопанство и автомобилостроенето в отвъдморските територии, където прекомерните цени на основните продукти и услуги, определяни от доминиращи предприятия, водят до засилване на неравенствата, до несигурност и териториални различия; призовава Комисията да започне разследване за потенциални злоупотреби с господстващо положение съгласно член 102 от ДФЕС;

36. отбелязва със загриженост високата степен на пазарна концентрация в европейския финансов сектор, както и трайната му прекомерна зависимост от ограничен брой доставчици на услуги извън ЕС; отбелязва, че трите най-големи агенции за кредитен рейтинг продължават да имат пазарен дял от над 90%; изразява загриженост от продължаващата висока концентрация на пазара на одиторски услуги на предприятията от обществен интерес (ПОИ), като основно четири дружества получават огромната част от приходите в ЕС за одити на ПОИ, като това ограничава избора и създава риск контролът да бъде поет от надзорните органи; приканва Комисията да представи оценка на въздействието на вариантите за справяне с тези опасения; настоятелно призовава Комисията, за да се избегнат потенциални конфликти на интереси, внимателно да оценява публичните търгове от гледна точка на експертния опит на участниците на пазара за одит;

37. изразява загриженост относно кризата с цените на храните и във връзка с това отбелязва високите равнища на пазарна концентрация във веригите за доставка на храни; отново призовава Комисията спешно да направи подробен анализ на обхвата и въздействието на обединенията за съвместни покупки, като отдели специално внимание на гарантирането на лоялна конкуренция и по-голяма прозрачност на търговските практики на веригите супермаркети и хипермаркети, особено когато подобни практики засягат стойността на марката и избора на продукти или ограничават иновациите или сравнимостта на

цените; припомня във връзка с това концентрацията на пазара в търговията със селскостопански стоки, където четири дружества заемат по-голямата част от световната търговия със селскостопански култури; изразява съжаление, че въпреки това Комисията одобри условно сливането през 2024 г. на Bunge-Vittera (M.11204) независимо от опасенията, свързани с конкуренцията; изисква от Комисията да вземе мерки срещу натрупването на прекомерна мощ в ръцете на няколко големи участници на този пазар, за да се укрепи преговорната позиция както на земеделските стопани, така и на потребителите; подчертава в този контекст прилагането на новия инструмент в областта на конкуренцията;

38. отбелязва високите нетни печалби на банките в ЕС през този инфлационен период, дължащи се най-вече на забавеното прехвърляне на бързото затягане на паричната политика към лихвените проценти по депозитите;

39. отбелязва с особена загриженост господстващото положение на две международни картови схеми на пазара на ЕС за плащания и тяхното участие в практики, които укрепват и разширяват господстващото им положение на този пазар, което потенциално допълнително увеличава пречките за навлизане на пазара и възпрепятства дългосрочните иновации[1], а също така води до по-високи разходи за предприятията от ЕС и в крайна сметка за потребителите; призовава Комисията да предприеме решителни действия, като подчертава необходимостта от преглед на Регламента за обменните такси (Регламент (ЕС) 2015/751) с цел справяне със значителното увеличение на таксите за картовите схеми, начислявани от международните картови схеми, и за да се гарантира справедлива, конкурентна и прозрачна пазарна среда;

Парламентарно участие

40. подчертава, че Парламентът следва да участва в достатъчна степен в оформянето на политиката в областта на конкуренцията; отправя предупреждение срещу прекомерното разчитане на инструменти с незадължителна юридическа сила, като насоки и временни рамки, в които участието на Парламента е ограничено; призовава Комисията да започне преговори по междуинституционално споразумение за политиката в областта на конкуренцията, за да получат нейните приоритети в областта на правоприлагането официален характер пред Парламента; призовава Европейския съвет да приеме решение съгласно

---

[1] Специален доклад на Европейската сметна палата: „Електронните плащания в ЕС — по-сигурни, по-бързи и по-евтини плащания, но все още съществуват предизвикателства“, 9 януари 2025 г., https://www.eca.europa.eu/ECAPublications/SR-2025-01/SR-2025-01_BG.pdf.

член 48, параграф 7 от ДЕС, с който се разрешава приемането на законодателни актове относно политиката в областта на конкуренцията в съответствие с обикновената законодателна процедура; подчертава, че Парламентът следва да участва в по-голяма степен в дейността на работните и експертните групи в Международната мрежа по конкуренция и ОИСР като наблюдател, както и в групата на високо равнище относно Акта за цифровите пазари;

41. призовава изпълнителния заместник-председател, който е също така и член на Комисията, отговарящ за политиката в областта на конкуренцията, да поддържа тесен контакт с компетентната комисия на Парламента и нейната работна група по въпросите на конкуренцията;

°

° °

42. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета и на Комисията.